

1929. ועדה הקהילה קרא למתנדבים, "רוזי" התגייס, עבר ישר להגנה ב', שהתמלגה, באותם הימים, מן ההגנה השמאלית. תפקידו הראשון: להשתתף בהלוחית סבוחי ישיבת חברון. בגמר השנה עבר לאוניברסיטה העברית, שם הכיר את אברהם שטרן, שגם הוא הצטרף להגנה ב'. רוזי עבר את קורס הסגנים השני של הארגון, בבית ברזיה במוצא; שטרן עבר את הקורס השלישי. שטרן כתב שירים. רוזי, שהיטיב ממנו לדעת עברית (אך לא כתב שירים בעצמו), תיקן אותם.

הנערה של רוזי

תקופת החיזור של רוזי אחרי שושנה, שנמשכה חמש שנים, היתה כסופה לחוקי התקופה. לכל חבר הארגון היתה קופת-חסכון, שנועדה לקניית אקדח פרטי. ביום הולדתה ה-16 של שושנה קנה לה מתנה — אקדח אוסטרי קטן, השמור עמה עד היום. לעצמו קנה אקדח פרבולום.

ככל חג יהודי ומוסלמי ריכזה ההגנה את חבריה בנקודות מפתח, כהכנה לקראת אפשרות של פרעות. מפקדי הארגון שידעו על החיזור, שלחו את הקשרית שושנה בכונה לעמדה שרוי מיקד עליה. אך פקודיו לא קיבלו ביקורים אלה של "הנערה של רוזי" בעין יפה. היא הפריעה להם להתבטא כראוי, להתלוצץ עם מפקדם. רוזי היה עסוק: בחששו כי שושנה תפסיד את לימודיה, ישב עמה בעמדה, נתן לה שיעורים פרטיים.

בינתיים סירר המפקד הצעיר בארץ, עסק בשני העיסוקים האהובים עליו ביותר: רכיבת סוסים ושחמט. הוא בלע ספרות צבאית מקצועית, למד כמעט בעלפה את ספרי קלאוזוביץ ונפוליאון, יחד עם שירי שקספיר, קיסט וטניסון.

בין השאר פיתח לעצמו שתי חובבויות מזורות. הראשון: נה: לבקר בכתיקברות צבאיים, אותם אהב אהבת-נפש. הוא לא חלם כי הוא עצמו ייקבר בבית-קבר כזה. להיטך — הוא הכריז שישיה עד 70, יספיק עד אז לכתוב כמה ספרים. החובבות השניה: להתידד עם חיילים בריטיים, לטייל ולהצטלם בחברתם. לא עלה כלל על דעתו שאלה עלולים להיות אויביו: כמו כל חברי שתי ההגנות, ראה את כל תפקידו הצבאי במאבק נגד הערבים.

האדם הקרוב לו ביותר נשאר אברהם שטרן. אפילו לחברתו לא הרשה לנסוע בו, פעם, כשפגעה שושנה בהלצה בכבודו של שטרן בשעת שיט על הירקון, יסר אותה. רוזי קשות. אך היה זה מקרה יוצא-דופן הכלל: שטרן, שלא שכח מעולם לחלק מתמאה, לשים לב לפרחים באגרסל או לשמלה חדשה, ידע היטב להתחבב על הבריות.

בראשית 1936 הועברו רוזיאל ושטרן לתל-אביב, כתבו שם בצוותא ספר על אקדחים. על החתום: "ד. ראשי", ראשי-התיבות של דוד רזיאל—אברהם שטרן. מלבד זאת הכין רוזיאל חוברות על הרובה, תרגילי-סדר, חבלה, חתם עליהם בשם "דודר", ראשי תיבות של שמו הכפול.

מטוח באקדחים מטומאים

אותה שעה הגיע לסיומו פרק בתולדות הישוב — ופרק בחייו של דוד רזיאל. באפריל 1936 התחיל המרד הערבי הגדול נגד האנגלים והיהודים. ההסתדרות הציונית, על שני ארגוני-ההגנה שלה, בחדשים הראשונים לא התנגדו לכך גם זיבוטינסקי, שציפה להתפתחויות, ענתה ב"הבלגה".

מול פני הסכנה החליט מפקד הגנה ב', אברהם תהומי, להחזיר את ארגונו להגנה הכללית. פקודיו הקיצונים יותר התנגדו לכך בתוקף, פילגו את הארגון. הם נשארו עצמאיים, שמו עתה את הרגש על השם המלא, שהוכר עד אז אך מעט: הארגון הצבאי הלאומי בארץ-ישראל.

כמפקד הארגון התמנה יהודי מסין בשם רוברט ביטקר, שנים מחבריו של רוזיאל צורפו למפקדה: אברהם שטרן, הפוליטיקאי והלל קוק, התועמלן. קוק צעיר גנרוך ומנומס, ככר התפרסם או כמומחה ליחסי-ציבור, אסף כסף רב לארגון על-ידי נשפים שאורגנו בכתיים פרטיים, לרוב תחת חסותו של עוה"ד פיליס יוסף...*

דוד רזיאל לא הוכנס למפקדה, התמנה רק למפקד מחוז ירושלים. כשחזר העירה שמעה שושנה בפעם הראשונה את פרטי הפילוג. היה זה אופייני לרוזיאל: מכיון שהיתה מנהלת המחסן של הארגון, לא רצה להשפיע עליה, מחשש פן תטרב למסור את הנשק לאנשי תהומי. הוא לא רצה שיגידו עליו כי ניצל את חברתו כדי להערים על יריביו.

במקום לעסוק בתככים, ניגש מיד לעבודה: לארגן מחדש את המחוז שנפגע קשה על-ידי הפילוג. תוך זמן קצר פעמו חיים חדשים: בשבת התאמנו עשרות קבוצות בהרי ירושלים, ירו במטוחים מאקדחים שהיו מצוינים במכשירי-צימם מיוחדים.

יום הששי השחור

למרבית צערה של שושנה, לא נשאר רוזי זמן רב בירושלים. ביטקר נעלם מן היריה, אחרי שנערך שוד בבנק הפועלים שעורר את זעם הציבור. אחריו נתמנה כמפקד משה רוזנברג, שהורד גם הוא אחרי יום הששי השחור...* יום ששי היסטורי זה — 14 בנובמבר 1937 — היה מעשה ידיו של דוד רזיאל, במקומות רבים בעיר התקיפו

* במקביל לקורס מפקדי-כיתות של ההגנה השמאלית... ביניהם האלוף יוסף אבידור, ראש אגף המבצעים של צה"ל.

* נגד גרמני שהשתתף במלחמות נגד נפוליאון, גיבש את לקח המלחמות האלה בספר קלאסי על המלחמה.

* אחיו של השר דוב יוסף, שחזר לפני 12 שנה לקנדה. * לדעת יריביו ברח לקפריסין מפחד מאסר, לדברי עצמו נפל קרבן לאינטיגרנה.

האויב הוא: הערבי! כשטייל רוזיאל (חץ) בהרי חברון ונפגש עם הערבים כבר היה חייל ההגנה. מעולם לא שנא אותם, אולם השקפתו לא היתה שו נה מהדעה המקובלת, שראתה בערבים אויב אמיתי, לא הבינה את תפקיד האנגלים בפרשה.

רוזיאל האמיתי: תמונה זו מגלה את תכונתו העיקרית של רוזיאל (מעשן סיגרה), חיובו, בו השתמש לעתים כדי לפתור בעיות.

איש החבריא: אף שנטה מטבעו להתבודד, היה דוד רוזיאל (יושב בסרכז) מקובל על חבריו.

הזמר הערין: מעטים זוכרים כי רוזיאל (שני מ' שמאל) חונן בקול ערב, אהב לשיר ולנגן על מנדולינה.

הפטרונט העליון: חבריו באוניברסיטה זוכרים את רוזיאל גם כאדם שידע להתלוצץ, אף שלא אהב לבזוז את זמנו לריק.